

КАФЕДРА АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ

Завідувач кафедри: кандидат хімічних наук, доцент

Ярослав Іванович Студеняк

Склад кафедри: (станом на 07.09.2020 р)

Студеняк Ярослав Іванович - завідувач кафедри, кандидат хімічних наук, доцент;

Базель Ярослав Рудольфович - професор кафедри аналітичної хімії, доктор хімічних наук, професор;

Воронич Ольга Гаврилівна - доцент кафедри аналітичної хімії, кандидат хімічних наук, доцент;

Сухарева Оксана Юріївна - доцент кафедри аналітичної хімії, кандидат хімічних наук, доцент;

Фершал Максим Вікторович - доцент кафедри аналітичної хімії, кандидат хімічних наук;

Русин Василина Михайлівна - доцент кафедри аналітичної хімії, кандидат хімічних наук;

Бабич Віта Семенівна - завідувач лабораторіями;

Вараді Людмила Андорівна, к.х.н. Жукова Юлія Павлівна, Чубірка Надія Павлівна - інженери кафедри

Кафедра аналітичної хімії Ужгородського державного (національного) університету відкрита в 1947 році. Від моменту створення до 1953 року її очолював доцент С.Т.Орловський. Із 1953 по 1961 рр. кафедра перебувала в складі кафедри неорганічної хімії (завідувач - професор Б.М.Дашкевич). З 1961 року в різні періоди кафедрою завідували професори Орловський Сергій Тимофійович, Кіш Павло Павлович, Чундак Степан Юрійович, Базель Ярослав Рудольфович, доценти Шестидесятна Ніна Леонідівна, Галла Василь Юрійович, з 2014 року - Студеняк Ярослав Іванович. В різний час на кафедрі працювали професор Балог Йосип Степанович, доценти Л.І.Котелянська, Н.М.Міляєва, М.М.Маслей, Є.М.Задорожна, Мага І.М., старші викладачі

І.П.Стельмах, Г.К.Кузнєцов, Г.П.Кудрявцев, Кормош Ж.О., Шкумбатюк Р.С., асистенти А.М.Букович, О.О.Монич, І.І.Зимомря, І.І.Погойда.

Початковий етап становлення кафедри визначався науковими інтересами її першого завідуючого - професора С.Т.Орловського, автора єдиного в той час на теренах СРСР підручника "Історія хімії". В цей час проводились наукові дослідження з визначення складу мінеральних ресурсів Закарпатської області (кольорових і бентонітових глин, мергелей, доломітів, мармуру, мінеральних вод) та роботи з полярографічного і амперометричного дослідження процесів комплексоутворення. Створення та всесвітнє визнання наукової школи кафедри щодо аналітичного застосування основних барвників пов'язано з іменем професора Кіша П.П., чимало учнів якого продовжують і розвивають нові напрямки аналітичної хімії, та під керівництвом якого захищено 8 кандидатських дисертацій. Так, у своїх докторських дисертаціях проф. Балог Й.С. (1993 р.) вперше застосував у хімічному аналізі біс-ціанінові барвники, проф. Базель Я.Р. (2000 р.) – різноманітні високочутливі екстракційні та безекстракційні методи визначення речовин з поліметиновими барвниками, що дозволило суттєво покращити аналітичні можливості систем за їх участю. У 1997 р. доц. Чундак С.Ю. захищає докторську дисертацію зі спеціальності неорганічна хімія. З кінця 90-х років на кафедрі розпочались роботи з цілеспрямованого синтезу барвників та розробки на їх основі потенціометричних хімічних сенсорів та хемосенсорів (Базель Я.Р., Балог Й.С., Студеняк Я.І.). З 1990 по 2016 рр. на кафедрі захищені кандидатські дисертації, присвячені застосуванню основних барвників для вилучення та визначення спектрофотометричними методами: деяких d-елементів у формі тіоціанатних комплексів (Я.І.Студеняк), телуру (В.А.Андрух), ртуті, кадмію і хрому(III) (О.Ю.Сухарева), бісмуту (О.Г.Воронич), вольфраму та ренію (Ж.О.Кормош), хрому (І.М.Мага), нікелю та кобальту (Д.І.Молнар), нітрофенолів (Шкумбатюк Р.С.), різних форм купруму (I,II,III) (Рушак М.М.), а також бору - за допомогою потенціометричних сенсорів (Фершал М.В.), аніонних поверхнево-активних речовин - мікроекстракційними методами (Лавра В.М.).

У 2019 році троє випускників, аспірантів кафедри захистили кандидатські дисертації (Жукова Ю.П., Фізер О.І., Сухарева Т.С.).

З початку другого тисячоліття напрямки наукових досліджень суттєво розширились, проводяться роботи з одержання і застосування нових аналітичних форм та інструментів хімічного аналізу в т.ч. у рамках підходів “зеленої хімії”, створення молекулярних зондів, а саме: розробка мікроекстракційних, протічно-інжекційних (FIA) та послідовно-інжекційних (SIA) методів аналізу (проф. Базель Я.Р., проф. Балог Й.С.); пошук нових реагентів (меро-, гемі- та карбо-ціаніни) для створення молекулярних (доц. Студеньк Я.І., Жукова Ю.П.), електрохімічних та оптичних сенсорів для “on-line” моніторингу процесів (доц. Студеньк Я.І., доц. Фершал М.В.); розробка екстракційно-фотометричних і тест-методів визначення елементів та органічних сполук із застосуванням іонних асоціатів ціанінових барвників (доц. Сухарева О.Ю., доц. Воронич О.Г., доц. Русин (Лавра) В.М.).

Співробітниками кафедри одержано понад 100 авторських свідоцтв на винаходи, опубліковано 4 монографії, понад 1100 наукових праць у вітчизняних і зарубіжних виданнях. Чимало результатів досліджень знайшли застосування на виробництві. Вагомий внесок аналітиків кафедри відзначений і на державному рівні, так професор Балог Й.С. у 1994 році та професор Базель Я.Р. у 2006-му отримали почесне звання “Заслужений винахідник України”, професор Базель Я.Р. також є «Відмінник освіти України» та «Заслужений професор Ужгородського університету». У 2003 році Вищою атестаційною комісією України кафедрі надано статус провідної установи при захисті дисертацій зі спеціальності 02.00.02 – аналітична хімія, а з 2006 року співробітники кафедри є активними членами спеціалізованої вченої ради К 61.051.03 по захисту кандидатських дисертацій за спеціальностями 02.00.01 – неорганічна хімія та 02.00.02 – аналітична хімія. Проф. Базель Я.Р. і доц. Студеньк Я.І. входять до складу Наукової Ради НАН України з проблеми “Аналітична хімія”.

Кафедра забезпечує навчальний процес для студентів хімічного, біологічного, медичного (фармація) і фізичного факультетів, для яких

читаються основні курси: «Аналітична хімія», «Аналіз технічних об'єктів», «Аналіз природних об'єктів та продуктів харчування», «Методи контролю навколишнього середовища», «Основи хімічної метрології», «Спеціальні розділи хімії», «Організація аналітичної служби», «Аналітична хімія довкілля», «Основи хімічної стандартизації та єдності вимірювань», «Аналіз косметичних засобів», «Контроль якості лікарських засобів» та інші. Студенти, які спеціалізуються на кафедрі, освоюють спецкурси: «Теоретичні основи аналітичної хімії», «Комбіновані методи аналізу», «Методи розділення і концентрування», «Вибрані розділи аналітичної хімії», «Планування експерименту», «Хімічні сенсорні системи» та інші.

Колектив кафедри підготував понад 50 методичних розробок з основних курсів та спецкурсів. Навчальний посібник “Практичний курс аналітичної хімії” (Базель Я.Р., Воронич О.Г., Кормош Ж.О.) у 2004 році рекомендовано Міністерством освіти та науки України як базовий для хімічних факультетів України. Високий рівень випускників кафедри підтверджується їх значними здобутками. Так, дев'ять із них стали докторами наук та/чи професорами (Кіш П.П., Іванчев С.С., Набиванець Б.Й., Балог Й.С., Базель Я.Р., Андрух В.А., Сухарев С.М., Орисик С.І., Кормош Ж.О.), понад 25 - кандидатами хімічних наук. За межами України працюють доктори і кандидати наук - Іванчев С.С., Андрух В.А., Тирчо Д.Б., Рожкова Е.Н., Паук В. Багато випускників стали успішними бізнесменами, політиками, керівниками, викладачами та вчителями, що є підтвердженням універсальності знань, отриманих на кафедрі та хімічному факультеті. Виконання лабораторного практикуму забезпечується досвідченими інженерами – випускниками кафедри: Вараді Л.А., Жукова Ю.П., Чубірка Н.П. та зав. лабораторіями Бабич В.С.

Студенти та аспіранти кафедри мають можливість продовжувати навчання у провідних вузах Словаччини та Угорщини, неодноразово вигравали гранти міжнародних фондів, кращих із них охоче приймають на навчання в аспірантуру провідні науково-дослідні інститути України та зарубіжжя. Кафедра підтримує тісні наукові зв'язки зі спорідненими

кафедрами провідних університетів України та науково-дослідними інститутами, а також закордонними вузами – Кошіцьким та Пряшівським (Словачія), Ніредьгазським, Дебреценським і Будапештським (Угорщина) університетами.

Кафедра стала методичним центром із впровадження сучасних методів аналізу в практику заводських і дослідницьких хімічних лабораторій Закарпатської області, підтримує зв'язки з багатьма промисловими підприємствами, організаціями державної аналітичної служби, тощо. За право спеціалізуватись на кафедрі змагаються кращі студенти факультету.

Кафедра завжди відзначалася і гордиться дружним колективом, члени якого є однією великою сім'єю.

СТУДЕНЯК ЯРОСЛАВ ІВАНОВИЧ
завідувач кафедри, к.х.н., доцент

БАЗЕЛЬ ЯРОСЛАВ РУДОЛЬФОВИЧ
професор кафедри аналітичної хімії, д.х.н., професор

СУХАРЕВА ОКСАНА ЮРІЇВНА
доцент кафедри аналітичної хімії, к.х.н., доцент

ВОРОНИЧ ОЛЬГА ГАВРИЛІВНА
доцент кафедри аналітичної хімії, к.х.н., доцент

ФЕРШАЛ МАКСИМ ВІКТОРОВИЧ

доцент кафедри аналітичної хімії, к.х.н.

РУСИН ВАСИЛИНА МИХАЙЛІВНА

доцент кафедри аналітичної хімії, к.х.н.,
заступниця декана з виховної роботи

БАБИЧ ВІТА СЕМЕНІВНА

Завідувач лабораторіями кафедри аналітичної хімії

ЖУКОВА ЮЛІЯ ПАВЛІВНА

к.х.н., інженер

Вараді Людмила Андорівна
Інженер

Чубірка Надія Павлівна
Інженер